

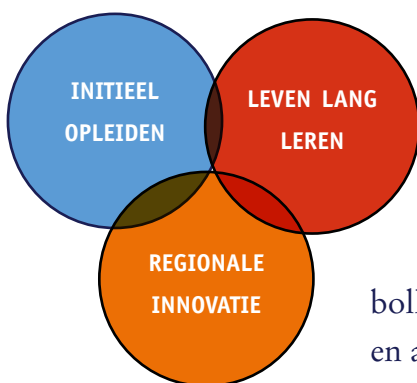

Oefening 1: Aan de slag met herpositionering

De klassieke publieke waarde die we in Nederland aan het beroepsonderwijs hechten, is tweeledig: kwalificatie voor een beroep en voorbereiden op participatie aan de samenleving. Voor de toekomstige arbeidsmarkt is dat niet meer voldoende. Deelnemers moeten voorbereid worden op een leven lang leren en veranderen. Bovendien komen er twee publieke waarden bij: onderhouden van kwalificaties van volwassen werknemers en ondernemers, en bijdragen aan de innovatie van beroepen en economische activiteiten (Moore, 1995).

Bij herijking kan een instelling voor beroepsonderwijs variëren in de mate waarin ze deze drie publieke waarden prioriteit geeft en op welke manier ze deze invult. Daarnaast kan de instelling keuzes maken in de mate waarin deze opdrachten parallel ontwikkeld worden of juist ingezet worden om elkaar te versterken.

Het model dat we ontwikkeld hebben, geeft inzicht in de keuze die de instelling hieromtrent maakt.

Uitleg model

Het model bestaat uit drie gekleurde bollen.

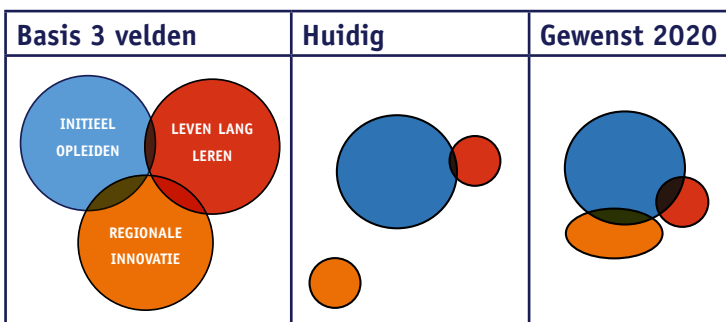
Iedere bol staat voor één van de drie publieke waarden: initieel opleiden, leven lang leren, regionale innovatie. De bollen kunnen variëren in grootte, al naar gelang de instelling tijd en aandacht aan een specifieke publieke waarde besteedt.

Ook de verhouding tussen de bollen is van belang: staan ze ver van elkaar af of juist dichtbij? Raken ze elkaar, is er sprake van overlap?

De instelling kan de bollen toepassen om de huidige situatie in kaart te brengen en om te schetsen waar zij over vijf of tien jaar zou willen staan.

Het model in de praktijk

De bestuurders hebben dit model voor hun eigen instelling ingevuld. Ze gaven aan waar ze op dit moment staan en waar ze over vijf jaar zouden willen zijn. Daarnaast hebben ze benoemd welke aandachtspunten er zijn voor deze transitie en met één kernwoord aangegeven waarom die ingezet moet worden. Hieronder geven we een voorbeeld.

Figuur 8 Voorbeeld bollenmodel voor instelling X.

Op dit moment vormt het initiële opleiden het voornaamste uitgangspunt van de te realiseren publieke waarde van deze school. Zowel de inbreng bij regionale innovatie als die ten aanzien van een leven lang leren zijn relatief klein en vrijwel geheel losstaand van dat initiële opleiden. De ambitie is in 2020 op beide gebieden een iets grotere bijdrage te leveren. Het initiële opleiden is echter ook dan nog steeds veruit het belangrijkste uitgangspunt. In die ambities is ook te zien dat de bijdragen aan regionale innovatie en een leven lang leren iets meer dan in de huidige situatie vervlochten zijn met de activiteiten rondom initieel onderwijs.

In termen van dienstverlening focust deze school primair op toelevering van voldoende gekwalificeerde vakmensen en, in mindere mate, op het ondersteunen van leven lang leren. Aanvullende dienstverlening wordt geboden via de authentieke leeropdrachten waarmee studenten bijdragen aan het oplossen van problemen in de regio.

Aan de slag

Maak als instelling een weergave van de eigen situatie voor dit moment en voor een moment in de toekomst. Wat is het belang van elk van de drie publieke waarden voor de eigen instelling? In hoeverre verandert deze waarde in toekomst?

Stap 1: Bepaal waar de instelling nu staat. Factoren die hierbij een rol kunnen spelen, zijn bijvoorbeeld: historie, regiokenmerken en regiowensen, de behoefte om al dan niet te specialiseren en de arbeidsmarkt.

Maak waar nodig een onderscheid tussen afdelingen en/of opleidingen binnen de instelling.

Stap 2: Werk de drie bollen uit op een of meerdere tekeningen. Denk na over de grootte van iedere bol en over de manier waarop de bollen zich tot elkaar verhouden.

Stap 3: Breng de verschillen en overeenkomsten tussen de huidige en toekomstige situatie in kaart.

Stap 4: Ga na hoe behouden kan worden wat al goed gaat en wat nodig is om de verschillen te overbruggen.